

Regelbunden tillsyn i Tunboskolan

Grundskola årskurs 7–9

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Hallstahammars kommun och besökt Tunboskolan den 19 november 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 29 april 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna, vilket sker i samband med skolbesöket.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Tunboskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Tunboskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Tunboskolan

Tunboskolan	Antal elever
Grundskola	190

Källa: Uppgifter från Tunboskolan i samband med regelbunden tillsyn år 2008

Tunboskolan ligger i området Kolbäck i södra Hallstahammar och omfattar verksamhet för elever i grundskolans årskurser 7-9. Verksamheten leds av en rektor som tillika är områdeschef för område Söder i Hallstahammar. I område Söder ingår skolorna Tunboskolan, Vallby/Vallmoskolorna samt Strömsholmsskolan.

Personalen på Tunboskolan är indelad i tre arbetslag, årskurs 7, årskurs 8 och årskurs 9.

Bedömningar

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat för elever i årskurs 9

	Tunboskolan					Samtliga skolor i kommunen ¹	Kommun-grupp ²	Riket ³
	2003	2004	2005	2006	2007	2007	2007	2007
Genomsnittligt meritvärde	199,1	200,5	186,2	189,2	197,1	194,4	201,4	207,3
Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen	25,5	13,3	30,6	43,8	20,0	26,2	25	24
Andel (%) behöriga till nationellt program	84,3	93,3	93,5	88,8	88,8	86,5	88,2	89

Källa: Skolverkets nationella statistik

Kommentar och bedömning:

I Tunboskolans kvalitetsredovisning 2008 anges resultaten från ämnesproven i årskurs 9 samt skolans genomsnittliga meritvärde till gymnasieskolan. Av skolans egen sammanställning av betygsresultaten för årskurs 9 för våren 2008 framgår att det genomsnittliga meritvärdet är 191,1 procent och att andelen behöriga till nationellt program på gymnasiet är 86,5 procent. Meritvärdet och andelen behöriga till gymnasiet har sjunkit med några andelar sedan 2007 då det låg på 197,1 procent (meritvärde) samt 88,8 procent (andelen behöriga till gymnasiet).

Enligt kvalitetsredovisningen 2008 nådde 82,4 procent av eleverna målen i matematik, 91,9 procent nådde målen i engelska och 89,2 procent nådde målen i svenska på de nationella ämnesproven. I svenska har resultatet försämrats sedan 2007 då 97,5 procent

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen

² Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

³ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

av eleverna nådde målen. Skolans egen analys i kvalitetsredovisningen är att flickorna generellt når bättre resultat än pojkarna och att pojkarna underpresterar. Skolan har dock inte gjort någon analys till varför det finns en differens mellan de nationella proven och slutbetygen i matematik våren 2008, där betygen ligger betydligt högre än resultaten på proven.

Som utvecklingsområde för att förbättra framförallt elevernas resultat i matematik har skolan valt att använda sig av den matematikutvecklare som anställts i kommunen för att utveckla metoder kring matematik i skolorna. Skolan för även fortlöpande diskussioner kring betyg och bedömning i samarbete med andra skolor i området och kommunen.

Skolinspektionens bedömning är att det trots dessa insatser så behöver skolan vidta åtgärder för att kunskapsresultaten ska förbättras ytterligare. Även differensen mellan betyg och resultat från de nationella ämnesproven bör i högre grad analyseras.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå de nationella målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Från och med den 15 juli 2008 har bestämmelsen i

7 kap. 2 § grundskoleförordningen om individuell utvecklingsplan bland annat ändrats på så sätt att en sådan plan inte enbart ska vara framåtsyftande.

Den ska innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygsliknande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) om den individuella utvecklingsplanen har reviderats med anledning av ändringen.

I Tunboskolan har lärarna upprättat individuella utvecklingsplaner för samtliga elever. I de exempel som skolinspektionen tagit del av och som är upprättade före den 15 juli 2008 anges i mycket begränsad omfattning vilka insatser som skolan ska göra för att eleven ska utvecklas i riktning mot de nationella målen. Vidare finns få och otydliga mål. Planeringen utgår inte heller från elevens starka sidor.

Skolinspektionens bedömning är att de individuella utvecklingsplanerna behöver förbättras så att de tydligare anger vilka målen är och vilka insatser som skolan har för avsikt att göra för att eleven ska ges förutsättningar att nå dessa.

Skolinspektionen förutsätter även att utvecklingsplanerna framledes kommer att innehålla en bedömning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ett ämne eller ämnesblock ges om en elev inte når upp till de mål i ett ämne eller ämnesblock som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av nionde skolåret. Tunboskolans skriftliga bedömningar fokuserar inte alltid på elevens kunskapsutveckling utan i vissa fall på de moment som eleven inte har gjort eller bör ta igen eller mål som inte har uppnåtts. Skolinspektionens bedömning är att åtgärder bör vidtas vad gäller Tunboskolans skriftliga bedömningar av elevers kunskapsutveckling så att de på ett tydligare sätt anger vilka mål eleven nått i de olika ämnena.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
I skollagen och läroplanen anges att läraren ska se till att elever oavsett kön och kulturell bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. För att eleverna, i enlighet med läroplanens intentioner, ska kunna ta ansvar för sin egen utbildning, krävs också att skolan klargör vilka mål utbildningen har. Tillsynen på Tunboskolan visar att eleverna generellt sett har en god kännedom om målen för utbildningen. Dock är det i flera fall lärarna som till största delen bestämmer undervisningens innehåll och utformning utan att eleverna görs delaktiga. Eleverna ges till exempel inflytande genom val inom olika undervisningsområden inom ett ämne. Skolinspektionens bedömning är att elevernas möjligheter att utöva inflytande

6 (12)

över sin utbildning och sitt eget lärande bör förbättras.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

I skollagen anges att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Enligt grundskoleförordningen ska beslut om särskilt stöd fattas av rektor. Om det framkommer att en elev behöver särskilda stödåtgärder ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas.

Tillsynen visar att särskilt stöd bara ges till elever som riskerar att inte nå målen i svenska, engelska och matematik. I övriga ämnen anordnas inte stöd.

Skolinspektionens bedömning är att åtgärder behöver vidtas så att alla elever som är i behov av särskilt stöd kan få detta.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska, om det framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, rektor tillse att behovet av dessa utreds och att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur och när åtgärder ska följas upp och utvärderas. Skolinspektionen har tagit del av ett urval av Tunboskolans åtgärdsprogram och de motsvarar i flera avseenden förordningens krav. Åtgärder koppling till elevernas identifierade behov är dock inte alltid helt tydliga och det är många gånger oklart hur åtgärder ska följas upp. Skolinspektionens bedömning är att arbetet med åtgärdsprogram bör förbättras i Tunboskolan. Innehållet bör tydligare kopplas till elevernas identifierade behov i förhållande till nationella mål, de bör beskriva de åtgärder som skolan avser vidta samt ange när och hur åtgärder ska följas upp.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

8 (12)

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller istället 14 a skollagen (1985:1 100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567). De nya bestämmelserna innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheterna för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Dessutom ska, enligt en egen förordning, planen följas upp och ses över under medverkan av barnen och eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Tunboskolan har en likabehandlingsplan som bland annat innehåller beskrivningar av förebyggande arbete för att förhindra kränkande behandling och vilka åtgärder som ska vidtas vid kännedom om kränkningar. Tillsynen visar dock att Tunboskolans likabehandlingsplan inte utgår från en aktuell kartläggning av de specifika behov som finns inom den egna verksamheten samt att elever inte har varit delaktiga i framtagandet av planen. Skolinspektionens bedömning är att skolan ska upprätta planer som fullt ut svarar mot förordningens krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Syftet är att ge eleverna möjlighet att fördjupa och bredda kunskaperna i ett eller flera ämnen. Styrelsen för utbildningen ansvarar för att eleverna erbjuds ett allsidigt urval av ämnen. I Hallstahammar är detta delegerat till rektorn. I Tunboskolan finns tid avsatt i elevernas schema för elevens val där lärare finns tillgängliga att undervisa i ett urval av skolans ämnen. Tillsynen visar dock att det ibland istället är läsläsning eller eget arbete som förekommer på de schemalagda tiderna för elevens val. Skolinspektionens bedömning är att skolan behöver vidta åtgärder för att elevens val ska anordnas i enlighet med förordningen.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs

Motivering
Ej relevant då elever med svenska som andraspråk ej finns på Tunboskolan.

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska beslut om elevs placering i särskild undervisningsgrupp fattas av styrelsen för utbildningen efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare. Beslutet ska innehålla en fullföljdshänvisning med information om att det får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Tillsynen visar att sådana beslut saknas på Tunboskolan, trots att elever placerats i särskild undervisningsgrupp. Detta behöver åtgärdas.

Enligt grundskoleförordningen får styrelsen, efter att ha hört elevvårdskonferensen, besluta om anpassad studiegång om en elev inte bedöms kunna tillgodogöra sig utbildning i vissa ämnen. För eleverna på SUS, Social utveckling i skolan, som är kommunens särskilda undervisningsgrupp saknas sådana beslut

trots att eleverna inte erbjuds undervisning i samtliga ämnen.
Skolinspektionens bedömning är att detta måste åtgärdas.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. I förordningen ställs krav på elevers och personals medverkan i arbetet med kvalitetsredovisningen. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. Det ställs också krav på att uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan ska redovisas i kvalitetsredovisningen.

Tunboskolan har en kvalitetsredovisning som innehåller en del redovisningar av skolans måluppfyllelse samt resultat och förslag till förbättringsåtgärder. Till stor del innehåller den dock beskrivningar av den verksamhet som vanligen pågår i skolan, analys och bedömning av måluppfyllelse saknas i hög grad. Eleverna har inte heller varit delaktiga i framtagandet av redovisningen. Vidare finner

12 (12)

inspektörerna anledning att påminna om en kvalitetsredovisnings dubbla funktioner. Den ska dels vara ett redskap i det fortlöpande kvalitetsarbetet och dels ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt nationella uppdrag.

Skolinspektionens bedömning är att kvalitetsredovisningen inte uppfyller de krav som förordningen ställer.

2009-01-29 Stockholm

Anki Näckstam

Tommy Bucht